

migrantów i uchodźców, którzy w wyniku decyzji francuskich władz o zamknięciu granicy znaleźli się w próżni, z drugiej – media, które przyciąga jedynie sensacyjny temat. W symbolicznym skrócie przedstawiają to pierwsze ujęcia filmu – fotografowie poszukujący dramatycznych kadrów uwijają się wokół rozrzuconych po skałach ciał śpiących ludzi. Demonstracje przybyszy nie zwracają niczyjej uwagi, wielkie zainteresowanie reporterów wzbudza za to przepychanka z policją. Do odbiorców dotrze tylko dramatyczny obraz pozbawiony kontekstu, który łatwo poddaje się manipulacji.

17.00 – Płomień

Andre Andreev, Dan Covert, USA 2015, 23'

Początek 2013 roku. Z powodu zastraszająco wysokich cen gazu i elektryczności Bułgarię wstrząsają największe od 1989 roku protesty uliczne. Obok demonstracji, blokad ulic i starć z policją pojawia się metoda protestu nieznaną wcześniej bułgarskiej historii – w akcie sprzeciwu siedem osób dokonuje samospalenia. Jedną z nich jest bohater filmu, 37-letni artysta i pracownik budowlany, Plamen Goranow. Poprzez rozmowy z jego przyjaciółmi i dziennikarzami autorzy „Płomienia” próbują dotrzeć do powodów, które pchnęły Goranowa do tak skrajnego czynu.

17.25 – U fryzjera

Iris Zaki, Izrael, Wlk Brytania 2015, 36'

O czym rozmawiasz ze swoją fryzjerką czy swoim fryzjerem? O pogodzie? O piosence dochodzącej z radia? A gdyby podczas mycia głowy zadawano Ci pytania o nastroje w dzielnicy i sytuację w kraju? Gdyby wszystko działało się w muzułmańskiej części Hajfy, we fryzjerskim salonie arabskiej chrześcijanki, gdzie spotykają się muzułmanki i żydówki, a całość krećliby Irys Zaki, myjąc głowy swoim klientkom? Wtedy powstałby intymny portret lokalnej społeczności, koegzystującej w pokój w niełatwych czasach.

18.05 - Kapitulacja

Stephen Maing, USA 2015, 24'

Przyjęcie pożegnane dla przyjaciół jedenastoletniego Stephena Kima i jego siostry odbyło się w ich rodzinnym mieszkaniu w Seulu w 1976 r. Kilkanaście lat później Kim kończy studia magisterskie z bezpieczeństwa narodowego na Uniwersytecie Harvarda, a następnie studia doktoranckie na Uniwersytecie Yale. W 2008 r. rozpoczyna pracę jako analityk w Departamencie Stanu, gdzie zajmuje się monitorowaniem programu nuklearnego Korei Północnej. Z raportów przygotowywanych przez Kima korzystają specjaliści i politycy takiego szczebla, jak Henry Kissinger czy Dick Cheney. Kariera Stephena Kima załamuje się w sierpniu 2010 r., kiedy na podstawie ustawy o szpiegostwie niespodziewanie zostają mu postawione zarzuty o stworzenie zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego przez ujawnienie tajnych informacji reporterowi telewizji FOX. Choć w opinii wielu specjalistów oskarżenia te wydają się nieuzasadnione, Kim może zostać skazany nawet na 15 lat więzienia. „Kapitulacja” to intymny i niezwykle poruszający portret degradacji człowieka, który przegrywa rozgrywkę z aparatem państwa i musi porzucić swoje dotychczasowe życie. Stephen Maing, reżyser prezentowanego na WATCH DOCS w 2012 r. „Wielkiego chińskiego firewalla”, obraża bezwzględna politykę administracji Obamy wymierzoną w działania potencjalnych sygnalistów i towarzyszy Kimowi podczas ostatnich kilku dni, które ten będzie mógł spędzić na wolności.

18.30 – Mówiąc o Rose

Isabel Coixet, Hiszpania 2015, 30'

Kiedy w porzuconych aktach tajnej policji Hissana Habré, byłego dyktatora Czadu, działacz Human Rights Watch odkryli przypadkiem teczkę Rose Lokissim, mogli przeczytać między innymi, że podczas ostatniego przesłuchania Rose rzuciła śledczym: „Nawet jeśli mnie zabijecie, Czad mi kiedyś podziękuje i historia będzie o mnie pamiętać”. 29 lat później Isabel Coixet w pięknym i prostym filmie z narracją Juliette Binoche spełnia tę zapowiedź, przedstawiając światu wzruszające świadectwa współwięźniów o prawdziwie heroicznej postaci, która zapłaciła najwyższą cenę za podtrzymywanie ich na duchu, tajne przekazywanie o nich informacji rodzinom na wolności, a zwłaszcza – prowadzenie więziennego dziennika. Tymczasem były krwawy dyktator stanął wreszcie po latach przed specjalnym sądem w Senegal.

19.05 – Królowa ciszy

Agnieszka Zwiefka, Polska 2014, 80'

Denisa ma 10 lat. Mieszka w romskim obozie, ale przez wszystkich jest źle traktowana, bo nie mówi. Ma nierozpoznaną wadę słuchu, uniemożliwiającą jej zwyczajny kontakt z otoczeniem. Jednak nie czuje się odrzucona – przebywa we własnym świecie. Ogląda znalezione wśród śmieci Bollywoodzki film i tańczy. W tańcu wyraża wszystkie swoje uczucia. Może się to zacząć podczas zamiatania czy prania i daje dziewczynce wcale nie złudne poczucie szczęścia i bez troski. Nagle obóz zmienia się w bollywoodzką produkcję. Realizm miesza się z filmową wizją. W tle - z jednej strony niespokojne romskie obozowisko i panujące w nim nieoczywiste porządki, z drugiej – trudne relacje z zewnętrznymi społecznymi strukturami, a do tego brak akceptacji ze strony polskich sąsiadów.

Organizatorzy:

HR HELSINKA FUNDACJA
PRAW CZŁOWIEKA

SPOŁECZNY INSTYTUT FILMOWY

Organizator lokalny:

Centrum Aktywności
Społecznej PRYZMAT

Współorganizator:

SUWALSKI
OŚRODEK
KULTURY

Mecenat:

OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS

Kingdom of the Netherlands

Lokalni patroni medialni:

suwalki.info

Mecenat lokalny:

Zadanie współfinansowane ze środków Miasta Suwałki

14. OBJAZDOWY
FESTIWAL
FILMOWY

PRAWA
CZŁOWIEKA
W FILMIE

Program

WATCH

DOCS

30.09-02.10.2016 r., Suwałki
Suwalski Ośrodek Kultury
ul. Jana Pawła II 5

wstęp wolny

www.watchdocs.pl

PIĄTEK, 30 WRZEŚNIA

08.15 - Punkt wyjścia

Michał Szczęśniak, Polska 2014, 26'

Aneta „zawsze miała wszystko”. Zrozumiała, co straciła, dopiero za murami więzienia, gdzie odsiadyuje wyrok za morderstwo. W filmie Michała Szczęśniaka poznajemy Anetę z nieoczekiwanej strony – jako troskliwą i empatyczną opiekunkę w domu spokojnej starości. Opieka nad chorą od dzieciństwa panią Heleną staje się dla Anety czymś więcej niż obowiązkową pracą społeczną. Starsza pani staje się jej naprawdę bliska. Michałowi Szczęśniakowi udało się nie tylko znaleźć bardzo mocną historię, ale również w fenomenalny sposób opowiedzieć ją językiem filmowym. Resocjalizacja w jego dokumencie nie jest abstrakcyjnym pojęciem – to autentyczna ludzka historia z ogromnym ładunkiem emocjonalnym. Czy odbycie kary rzeczywiście oznacza „wyjście na wolność”? Czy jest punktem wyjścia nowego życia, czy powrotem do punktu, w którym dokonało się zbrodni i początkiem dalszego „odsadywania wyroku”, tyle że na wolności?

8.45- „Resocjalizacja poprzez prace społeczne”, spotkanie z:

- Agnieszka Dziemian – Dom Pomocy Społecznej Kalina w Suwałkach

9.15 – Bez wyjścia. Historia Rehtaeh Parsons

Rama Rau, Kanada 2015, 48'

Życie 15-letniej Rehtaeh Parsons zamieniło się w piekło po jednej imprezie. Została zgwałcona przez kolegów w domu jednego z nich, czego z powodu nadmiaru wypitego alkoholu nie mogła pamiętać. Następnego dnia zdjęcie dokumentujące gwałt, za sprawą napastników, znalazło się w sieci. Zostało udostępnione tysiące razy w całej Kanadzie, a próby uzyskania pomocy policji przez 15-latkę i jej rodziców kończyły się niepowodzeniem. Dwa lata ciągłych upokorzeń i znęcania się doprowadziły do tragicznego samobójstwa Rehtaeh. Jej śmierć odbiła się echem na całym świecie, wywołując szeroką dyskusję na temat cyberprzemocy, kultury gwałtu i przemocy seksualnej w Internecie. Dzięki rosnącej presji społecznej i medialnej, kampanii internetowej oraz zaangażowaniu Anonymous, którzy zagrozili ujawnieniem tożsamości gwałcieli, lokalny rząd Nowej Szkocji oraz Kanadyjska Królewska Policja zdecydowały o otwarciu sprawy i postawieniu napastników przed sądem. W 2014 roku Kanada, jako jedno z pierwszych państw na świecie, przyjęła prawo umożliwiające zwalczanie cyberprzemocy, nazywane również Prawem Rehtaeh.

10.05 –Blok dyskusyjny: „Cyberprzemoc - wirtualne zagrożenia dla dzieci i młodzieży”- spotkanie z:

-Małgorzata Lipską –Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach,

-Małgorzata Koncewicz- psycholog z Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Suwałkach.

16.00 - I jak Iran

Sanaz Azari, Belgia 2014, 50'

Obraz Iranu na Zachodzie, zarówno w mediach jak i w popkulturze, od wielu lat kształtowany jest wokół stereotypów, redukujących myślenie o tym państwie do zagrożenia związanego z programem nuklearnym i opozycji między tendencjami wolnościowymi, a reżimową teokracją. W kreatywnym dokumencie Sanaz Azari, który bez wątpienia można nazwać rozprawą na temat irańskiej tożsamości, reżyserka, z wykształcenia fotograficzka i scenografka, zwraca się ku sztukom wizualnym, by wyjść poza ten paradygmat i spróbować zrozumieć kraj, który musiała opuścić jako dziecko. „I jak Iran” to rejestracja lekcji perskiego. Wychowana w Belgii Azari postanawia nauczyć się go właściwie od podstaw. Głównym źródłem wiedzy o ojczyźnie są dla autorki historie przytaczane przez jej charyzmatycznego nauczyciela. Zasady gramatyki stanowią dla niego jedynie pretekst dla dużo bardziej złożonych rozważań. Rola Azari nie ogranicza się jednak do rejestracji. Jej głównym narzędziem retorycznym staje się montaż. Reżyserka posługuje się ilustracjami z perskiego elementarza, wydane go już po wybuchu rewolucji islamskiej, jednak nie koncentruje się na najbardziej oczywistych zmianach, jakie były jej skutkiem. Film Azari to wizualna gra z językiem i zasadami semiotyki, w której z każdą kolejną minutą obraz Iranu staje się bardziej nasycony i subiektywny.

16.55 – Budzik

Piotr Małecki, Polska 2015, 30'

Klinika Budzik zaczęła działać w lipcu 2013 r. jako pierwszy w Polsce wzorcowy szpital dla dzieci po ciężkich urazach mózgu. Chociaż placówka dysponuje jedynie 15 łózkami, od początku jej istnienia wybudzono już 21 pacjentów. W Budziku oprócz fizjoterapii i hydroterapii stosuje się również muzykoterapie, aromaterapie i wiele innych nowatorskich metod leczniczych. Przede wszystkim jednak w proces rehabilitacji zostają włączeni rodzice, którzy ze swoimi dziećmi mogą przebywać 24 godziny na dobę. Śpią na polowych posłaniach, które rozkładają obok szpitalnych łóżek, a budynek kliniki na wiele miesięcy staje się ich domem. To właśnie ich determinacji swój dokument postanowił poświęcić Piotr Małecki.

17.30 – Przekaz wiadnie, by nie nadchodziła

Saeed Taji Farouky & Michael McEvoy, Wlk. Brytania, Afganistan 2015, 83'

W 2014 r. Międzynarodowe Siły Wsparcia Bezpieczeństwa oficjalnie zakończyły działania bojowe w Afganistanie, tym samym przekazując kontrolę nad całym krajem miejscowym żołnierzom. W bazie NATO w prowincji Helmand nie zostało nic poza magazynami dla dorosłych, setkami plastikowych butelek typu PET i kilkoma książkami, w tym Nowym Testamentem i kroniką 100 dni prezydenty George’a W. Busha po zamachach z 11 września. Na drzwiach do jednego z pomieszczeń wciąż wisi tabliczka z napisem „Boże, błogosław naszych żołnierzy – w szczególności snajperów”, lecz teraz na twarzach członków ubogo wyposażonej kompanii Afgańskiej Armii Narodowej z miasta Giriszk ta apostrofa może wywołać już tylko gorzki uśmiech. Nadchodzącej wiosny to oni będą musieli przeciwstawić się najgroźniejszej od 13 lat ofensywie Talibów. Wydaje się, że w jeszcze trudniejszej sytuacji znajdują się jednak cywile, którym – bez względu na to, czy okażą się lojalni wobec sił rządowych, czy opowiedzą się po stronie Talibów – grozić będzie śmiertelne niebezpieczeństwo. Nakręcony w technice CinemaScope dokument Farouky’ego i McEvoy’a to dramatyczny portret pełnego niepewności społeczeństwa i wojny, w której nie biorą już udziału helikoptery typu Black Hawk.

19.00 – Ni Hao Holland

Willem Timmers, Holandia 2015, 25'

Po świętym dokumencie „Z kamerą wśród ludzi”, przedstawiającym turystkę do „egzotycznych krajów” jako gorzką komedię omyłek, tym razem Willem Timmers z równym talentem, poczuciem humoru i antropologiczną wyobraźnią prezentuje egzotykę à rebours – chińskie turystyki w Holandii. W poszukiwaniu „autentyczności” wyjeżdżają ze swego wielkiego miasta, by poznać „tradycyjną”, rolniczą kulturę holenderskiej wsi. Gdzie z kolei holendescy gospodarze ubierają je w chodaki i kładą do łóżek z zamierzcnych epok. Podobnie jak w poprzednim filmie także tu zderzenie obu perspektyw – wiedzających i goszczących – owocuje znakomitymi efektami komicznymi, ale też pobudza do niebanalnej refleksji nad międzykulturową psychologią i etyką. [mn]

19.30 – Punkt Wyjścia

Michał Szczęśniak, Polska 2014, 26'

Resocjalizacja skazanej za morderstwo Anety w domu spokojnej starości.

20.00 – Made in BY

Luigi Milardi, Włochy, Białoruś 2015, 52'

Filmy o Białorusi często pojawiają się w programie WATCH DOCS – „ostatnia dyktatura Europy” nie przestaje inspirować filmowców. W tym roku wybrałmsi dla naszych widzów „Made in BY” – dokument, który różni się od dotychczas pokazywanych przez nas obrazów. Nie zobaczymy w nim wieśniów politycznych, represjonowanych opozycjonistów czy tłumionych siłą protestów ulicznych. Poznamy za to białoruskich artystów, którzy zdecydowali się stworzyć w warunkach dobrze działającej maszyny strachu, rezygnując z emigracji, coraz częściej wybieranej przez młodych ludzi. Bohaterowie „Made in BY” nie godzą się na narzucone im role w „teatrze absurdu”. Białoruscy twórcy dzielą się na tych, którzy te role przyjęli, uczestnicząc w oficjalnym życiu artystycznym kraju i na tych, którzy wybierają niezależność, płacąc za to wysoką cenę. Utrata pracy na uczelni za ustawienie kilku kolorowych sześcianów w przestrzeni publicznej to tylko jeden z wielu przykładów. Trzeciej drogi w tym „teatrze” nie ma.„Made in BY” to świeże spojrzenie na Białoruś oczami ludzi wybierających sztukę jako sposób walki o wolność, o której inni przestali już dawno marzyć.

SOBOTA 01 PAŹDZIERNIKA

16.00 – Cena pokoju

Joey Boink & Sander Wirken, Holandia, Gwatemala, Hiszpania 2015, 77'

Claudia Paz y Paz, pierwsza kobieta na stanowisku prokuratora generalnego Gwatemali jest też pierwszym w historii prokuratorem, któremu udało się postawić przed krajowym sądem byłego szefa państwa pod zarzutem ludobójstwa. Generał Efraín Rios Montt ma na sumieniu systematyczne masakry ludności indiańskiej w czasie gwatemalskiej wojny domowej. Paz y Paz uderzyła też skutecznie w narkotykowe kartele i skorpupowanych polityków. Odważnie broniła ofiar naruszeń praw człowieka i przemocy wobec kobiet. Nie mogła spodobać się elitom jednego z najbardziej pograżonych w przemocy państw świata, które czuły się tu ponad prawem... Historia jej dramatycznej walki została przez Joice’a Boinka sfilmowana z bliska. Udało mu się stworzyć wielowymiarowy portret subtelnej i niezwykle silnej kobiety i jednocześnie epicką opowieść, której napisana przez historię dramaturgia przez cały czas utrzymuje widza w napięciu.

17.20 – Twarz Ukrainy – casting na Oksanę Baiul

Kitty Green, Australia 2014, 7'

Kitty Green odwołuje się w swoim najnowszym krótkim filmie do postaci Oksany Baiul – pierwszej ukraińskiej medalistki olimpijskiej i symbolu odrodzonego państwa. Na ekranie widzimy po kolei kilkanaście dziewczynek odgrywających rolę narodowej bohaterki, której emocjonalna reakcja na olimpijski

triumpf niegdysъ zjednoczyła Ukrainę. Dziś sytuacja w kraju jest jeszcze trudniejsza niż wówczas: Izy kilkuletnich bohaterek filmu nie są wynikiem dziecięcej egzaltacji, lecz dotarcia do przejmujących wojennych wspomnień.

17.30 – Wróg

Kuba 2015, 26'

Tytułowy wróg to w dokumencie Aldemara Matiasa. . . komar gatunku aedes aegypti, przenoszący śmiertelnie groźną chorobę – dengę. Komunistyczne władze Kuby, z właściwym autorytarnym reżimom propagandowym zadaniem wydały bezlistoną wojnę niewielkiemu owadowi. Po Hawanie krążą grupy inspektorów sanitarnych, kontrolujących mieszkania w poszukiwaniu potencjalnych wylęgarni komarów. Udzielają rzeczowych porad i wlepiają mandaty abnegatom, którzy nie zamierzają wpuszczać ich do domów. Niezyscyplinowani obywatele to nie jedyny problem kubańskiego Sanepidu: skuteczną walkę z komarami bardziej utrudnia racheta biurokracja i brak motywacji pracowników, których mało skutecznie zagrzewa do walki pełna militarnych odniesień propaganda. „Wróg”, zrealizowany w hawarijskiej szkole filmowej, przypomina nieco polskie dokumenty z epoki końca PRL, w zawoalowany sposób przemycające kpinę z systemu, ale jest też światodectwem postępującej liberalizacji Kuby – przynajmniej, jeśli chodzi o dokument.

18.00 – Salam

Zach Ingrasci & Chris Temple, USA, Jordania 2015, 75'

Chris Temple i Zach Ingrasci postanowili pokazać Zachodowi, jak to jest żyć w drugim co do wielkości obozie dla uchodźców na świecie – Za’atari w Jordanii, 11 kilometrów od granicy z Syrią. Współpracując z UNHCR, International Rescue Committe i Save the Children, uzyskali dostęp do obozu i zdecydowali, że zyski z filmu przekążą właśnie tym organizacjom. Młodzi filmowcy nie bardzo wiedzieli, czego się spodziewać i jak się zachować na miejscu, ale postawili sobie za cel zamieszkac w obozie w namiocie i zdobyć zaufanie uciekinierów z Syrii. Okazało się to łatwiejsze niż zakładali, społako i chęple przyjęcie i otwartość. Powstał film szczerzy i intymny, pokazujący codzienne zmaganie się z rzeczywistością i ludzi starających się żyć normalnie mimo traumy cząjącej się w każdym wspomnieniu.

19.20 – I wtedy...

Daniel Schioler, Kanada 2015, 30'

Ten zmontowany wyłącznie z fascynujących materiałów archiwalnych krótki film w pół godziny przybliża nam przełomowe momenty w historii obywatelskiego nieposłuszeństwa w USA. Od palenia dokumentów wykradzonych z komisji rekrutacyjnych podczas wojny w Wietnamie, poprzez nieziane szerzej szczegóły protestów podczas Konwencji Demokratycznej w Chicago, aż po niemal dwuletnią okupację wyspy Alcatraz przez Indian z Red Power w latach 1969-71. Wspaniałe przykłady grupowych działań non-violence i wyczytni samotników bez lęku stających naprzeciw całej potęgę państwa: dokument Schiolera to krótka, przejmująca lekcja historii – i hołd dla zapomnianych bohaterów demokracji.

20.00 – Wszystko jest możliwe - pokaz z audiodeskrypcją

Lidia Duda, Polska 2013, 54'

Bohaterka nowego dokumentu Lidii Dudy, autorki rewelacyjnych Uwikłanych, to na pewno postać niezwykła. Starsza pani, która w wieku 70 lat zaczęła jeździć autostopem i nie znając praktycznie żadnego języka obcego zwiedziła pół świata, a na dodatek wróciła do rodzinnego domu z młodszym o kilkadziesiąt lat kochankiem, zdecydowanie odbiega od stereotypu prowincjonalnej emerytki. Ukazana częściowo w filmie bałkańska eskapada pani Teresy udowadnia, że świat może otworzyć się przed każdym, kto ma otwartą głowę. Wszystko jest możliwe to film o przekraczaniu granic w sensie dosłownym i metaforycznym, ale jego twórcy traktują swoich bohaterów z ogromnym szacunkiem. Nie ma tu pogoni za sensacją, a jedynie wytrawna obserwacja, podkreślona znakomitym montażem. Dzięki przemyślanej konstrukcji ten świetny dokument stopniowo odsłania przed widzem kolejne warstwy opowiedzianej historii i motywacje bohaterów. I zmusza nas do nieustannego rewidowania początkowych założeń.

NIEDZIELA 02 PAŹDZIERNIKA

16.00 – Pokażcie to wszystkim światu

Andrea Deaglio, Włochy 2015, 55'

Andrea Deaglio prezentuje w swoim filmie studium konkretnego epizodu uchodźczo-migranckiego kryzysu w Europie. Nie siłąc się na uogólnienia, chłodnym okiem obserwuje jeden dzień w Ventimiglia – nadmorskim miasteczku na granicy włosko-francuskiej, w którym utknęło kilkuset afrykańskich migrantów. Determinacja przybyszy, gotowych rzucić się ze skał w morze, by uniknąć aresztowania, kontrastuje z rzeczowym, choć mało skutecznym podejściem ścigających ich policjantów, a wszystko to pod okiem dziesiątek fotoreporterów i dziennikarzy. Bo też medialny show wokół trwającego kryzysu jest jednym z głównych tematów tego filmu. Z jednej strony mamy